

Motion till riksdagen 2011/12:Fi1

av Ulla Andersson m.fl. (V)
med anledning av prop. 2011/12:13

Kvothöjning och stadgeändring i Internationella valutafonden

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår bemyndigandet att öka Sveriges kvot i Internationella valutafonden med 2 035 miljoner särskilda dragningsrätter, vilket motsvarar 20 760 miljoner kronor.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör utforma en svensk offentlig och skriftlig position i frågan om konditionaliteten i Internationella valutafonden, som tydligt tar ställning mot detaljerade makroekonomiska krav som inte bygger på nationella fattigdomsstrategier och full parlamentarisk insyn, och återkomma till riksdagen med denna.

Motivering

I proposition 2011/12:13 om IMF (Internationella valutafonden) föreslår regeringen bl.a. att riksdagen ska godkänna en kvothöjning av kapitalinsatsen till IMF och godkänna den föreslagna stadgeändringen av IMF:s stadga.

Förändringen av IMF:s stadga innebär att alla medlemsländers representanter i exekutivstyrelsen tillsätts genom val. Förslaget medför att man avskaffar regeln att de fem största medlemsländerna i IMF själva utser sina styrelserepresentanter. Vänsterpartiet välkomnar denna förändring eftersom förslaget innebär ett steg i rätt riktning avseende likabehandling av IMF:s medlemsländer.

Den föreslagna kvothöjningen ska bl.a. ses mot bakgrund av den ekonomiska kris som utbröt i samband med finanskrisen 2008. Vänsterpartiet delar regeringens syn att det är angeläget att IMF har adekvata resurser för att kunna bedriva sin verksamhet på ett tillfredsställande sätt. Men vi menar att IMF inte har reformerats tillräckligt utifrån de utvärderingar och de lärdomar som dragits. Därför vill vi i likhet med Norges regering villkora en ökad kvot

Fel! Okänt namn på

från Sveriges sida. Om IMF reformeras är vi beredda att stödja en utökad kvot.

Vi är dock i dagsläget inte beredda att godkänna kvothöjningen eftersom vi menar att IMF till stor del arbetar utifrån en nyliberal ideologisk slagsida och inte tillräckligt visat på några reformambitioner. Vi har inte heller uppfattat att regeringen drivit någon sådan linje. Även om regeringens linje får anses som oklar då den inte utformas i öppenhet.

I de villkor som IMF ställer till de länder som ansöker om lån har kraven präglats av krav på nedskärningar i offentlig sektor, privatiseringar och avregleringar. Vi kan konstatera ett mer pragmatiskt synsätt från IMF:s policyrekommendationer men vi ser också att mycket är sig likt. Kraven på Irland att privatisera sin hälso- och sjukvård kan tas som ett exempel. I Lettland visade IMF ett större socialt ansvar i vissa delar som t.ex. inom fördelningspolitiken. Vänsterpartiet anser därför att Sverige i dagsläget inte bör godkänna den föreslagna kvothöjningen till IMF. Sverige bör istället villkora sin utökning.

Internationella valutafonden ställer liksom alla banker upp villkor för att ett land ska beviljas lån eller för att gamla lån ska avskrivas. Det är i sig inget anmärkningsvärt att sätta upp villkor, utan det frågan gäller är hur kraven ser ut och på vilka grunder de har tillkommit.

Internationella valutafondens och Världsbankens synsätt verkar präglas av att avregleringar och privatiseringar alltid är av godo. De senaste åren har kanske institutionerna modifierat sin inställning något, men det är ingen större principiell förändring. Avregleringar och privatiseringar är fortfarande rättensnöt, men möjligen i varsammare och långsammare takt än tidigare.

Inkomstskillnaderna har på de senaste tio åren ökat mellan nord och syd, men också mellan människor i i-länder (t.ex. USA, Storbritannien, Nya Zeeland och Japan). Avregleringar har på många håll varit orsaken till de kriser som uppstått.

En ensidig konditionalitet har inte heller lett till ekonomisk stabilitet. Under de senaste 20 åren har 75 % av Internationella valutafondens medlemsländer hamnat i finansiella kriser av mer eller mindre allvarligt slag. Om den strikta konditionaliteten hade varit bra borde fler länder ha lyckats tas sig ur sin skuld kris. Den amerikanska ekonomen Jeffrey Sachs har undersökt saken och kommit fram till att endast 14 % av 59 undersökta länder har upphört att ständigt hamna i betalningsproblem.

Vänsterpartiet anser att BWI (Bretton Woods Institutions [Världsbanken och Internationella valutafonden]) är i stort behov av reformer, både när det kommer till politiskt innehåll och vad gäller arbetsformer. Det måste vara varje lands val att själv få bestämma politisk inriktning och vilka verktyg som ska användas för att uppnå god ekonomisk politik. Sverige bör i internationella sammanhang verka för att Internationella valutafonden inte påtvingar enskilda länder en viss form av ekonomisk politik, utan ger varje land frihet att självt få bestämma en ekonomisk-politisk inriktning som leder till minskad fattigdom.

I Storbritannien har man tagit fram riktlinjer för hur man kan ändra konditionaliteten. Som exempel på förändring kan nämnas ett förslag som går ut på att kontroversiella villkor som handelsliberaliseringar och privatiseringar

Fel! Okänt namn på

endast får införas om de nationella aktörerna anser att de är en central del av fattigdomsstrategin och att åtgärderna gynnar de fattiga. Det skulle vara av stort värde om även Sverige kunde arbeta fram ett offentligt riktlinjedokument.

Regeringen bör därför utforma en svensk offentlig och skriftlig position i frågan om konditionaliteten i Internationella valutafonden som tydligt tar ställning mot detaljerade makroekonomiska krav som inte bygger på nationella fattigdomsstrategier och full parlamentarisk insyn. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 12 oktober 2011

Ulla Andersson (V)

Josefin Brink (V)

Christina Höj Larsen (V)

Jacob Johnson (V)

Rossana Dinamarca (V)

Wiwi-Anne Johansson (V)

Hans Linde (V)